

**CODI DE BONES PRÀCTIQUES
DE L'ESCOLA DE DOCTORAT
DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA**
(Aprovat pel Consell de Govern en la sessió de 3 d'octubre de 2013)

ÍNDEX

1. Introducció
2. Principis generals
3. Compromís de difusió i aplicació
4. Criteris i directrius d'actuació del Comitè de Direcció de l'EDUB
5. Criteris i directrius d'actuació de la Comissió Acadèmica del Programa de Doctorat
6. Supervisió dels investigadors en formació
7. Criteris i directrius d'actuació del tutor del doctorand
8. Criteris i directrius d'actuació del director de tesi doctoral
9. Criteris i directrius d'actuació dels investigadors en formació
10. La composició del tribunal de la tesi doctoral
11. Projectes de recerca patrocinats per empreses o entitats amb ànim de lucre
12. Pràctiques de publicació, protecció i difusió dels resultats
13. Autoria de treballs científics, publicacions i patents
14. Resolució de conflictes
15. Rendició de comptes
16. Mobilitat
17. Avaluació, revisió i millora dels programes de doctorat

1. INTRODUCCIÓ

L'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona (en endavant, EDUB) es va crear per acord del Consell de Govern el dia 16 de març de 2012, i va ser ratificada per acord del Consell Social el dia 9 de maig de 2012. Hi estan adscrits tots els programes de doctorat de la UB.

Són membres de l'EDUB totes les persones que per la seva activitat hi estan vinculades: doctorands matriculats en un programa de doctorat de la UB; personal d'administració i serveis que dona suport a l'Escola; investigadors que participen en els programes de doctorat adscrits a l'Escola, independentment de la seva possible vinculació professional i/o contractual amb la UB; representants de les institucions de recerca; empreses amb un conveni de col·laboració amb els programes de doctorat adscrits a l'Escola, i qualsevol altra persona que hi desenvolupi tasques formatives o de recerca, temporalment o de manera continuada.

El Codi de bones pràctiques (en endavant, CBP) de l'EDUB és un conjunt de recomanacions i compromisos sobre la pràctica de l'activitat investigadora destinat a afavorir la qualitat de la recerca que es duu a terme en el si de l'Escola, a preveure problemes d'integritat en el comportament dels seus membres i a afavorir un bon ambient en el treball i en les relacions interpersonals entre els seus membres i amb la resta de la comunitat universitària. El Reial decret 99/2011, que regula els ensenyaments oficials de doctorat, preveu que totes les persones que integren l'EDUB han de subscriure el compromís de compliment del CBP.

Aquest codi està basat en la [Carta Europea de l'Investigador](#), en el [Codi de Conducta per a la Contractació d'Investigadors](#) i en altres documents de bones pràctiques científiques d'institucions públiques de recerca. Els principis fonamentals que guien aquesta recomanació i que s'assumeixen són la llibertat intel·lectual; l'adhesió a una praxi ètica; la responsabilitat professional; la propietat intel·lectual; l'actitud professional davant la recerca; les obligacions contractuals i legals; la gestió financera transparent i eficaç de projectes; les bones pràctiques de recerca; la coresponsabilitat de les institucions públiques i dels agents de recerca en la divulgació adequada; l'esforç per la formació continuada, i el paper dels investigadors consolidats en la dinamització dels investigadors més joves.

El contingut desenvolupa i precisa el que disposen la Normativa reguladora del doctorat a l'empara del Reial decret 99/2011 i el Reglament de règim intern de l'EDUB.

D'altra banda, l'EDUB adopta el [Codi de bones pràctiques en recerca](#) (en endavant, CBPR), que dedica l'apartat sisè a la competència i la supervisió del personal investigador. Per tant, aquest codi complementa el contingut del document esmentat.

El CBP constitueix un instrument col·lectiu d'autoregulació, aprovat pel Comitè de Direcció de l'Escola i ratificat pel Consell de Govern de la UB.

2. PRINCIPIS GENERALS

Independentment dels aspectes desenvolupats posteriorment amb més detall o inclosos en el CBPR, l'EDUB fonamenta la seva acció en el respecte al pluralisme i a la llibertat ideològica i religiosa dels seus integrants; en la no discriminació o estigmatització per cap raó (ètnica, nacional, religiosa, ideològica, de sexe); en la igualtat d'oportunitats, dedicant una atenció especial a les persones amb discapacitat; en la prevenció de conflictes d'interès; en l'accés responsable a informació privilegiada, i en la confidencialitat i la seguretat en la custòdia i en el tractament de les dades personals que tingui en el seu poder o que continguin els seus sistemes informàtics i arxius físics.

3. COMPROMÍS DE DIFUSIÓ I APLICACIÓ

El Comitè de Direcció de l'EDUB i el director, en el seu nom i representació, distribueix un exemplar d'aquest CBP i del CBPR a tot el personal de l'Escola i en facilita un exemplar a qualsevol persona nova que s'hi incorpori, en el moment de l'ingrés.

L'EDUB inclou al seu web un enllaç al contingut del CBP i del CBPR, per a la seva lliure consulta i disposició.

El CBP el revisa el Comitè de Direcció de l'EDUB amb una periodicitat mínima d'un any i sempre que les circumstàncies així ho aconsellin. Les versions noves del CBP que resultin de la revisió les aprova el Comitè de Direcció, les ratifica el Consell de Govern de la UB i substitueixen les versions prèvies vigents.

El Comitè de Direcció de l'EDUB vetlla perquè els membres de l'Escola ajustin la seva actuació i comportament al que preveuen aquest CBP i el CBPR.

4. CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL COMITÈ DE DIRECCIÓ DE L'EDUB

El Comitè de Direcció de l'EDUB vetlla pel compliment estricte de la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i, en particular, de la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona, de manera que tot els membres de l'Escola tinguin garantits els seus drets. Així mateix, revisa i proposa reformes de la normativa esmentada en els aspectes que dificultin la bona governança.

Té especial cura pel respecte dels drets de tots i cadascun dels seus membres i per mantenir-los informats de tots els aspectes que són competència directa de l'EDUB i dels que puguin repercutir de manera directa o indirecta en la seva activitat.

El Comitè de Direcció de l'EDUB s'esforça per tal que la qualitat científica dels programes de doctorat que es programin en el seu si sigui màxima i puguin ser referents en els àmbits nacional i internacional.

Igualment, el Comitè de Direcció de l'EDUB vetlla per aconseguir les màximes sinergies entre els diferents grups de recerca de la UB i així promoure programes de doctorat de la màxima transversalitat i interdisciplinarietat. Per això ha de fomentar les aliances internes i externes que ho permetin.

5. CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ ACADÈMICA DEL PROGRAMA DE DOCTORAT

Les comissions acadèmiques dels programes de doctorat tenen, entre d'altres, la funció de designar els directors i els tutors dels doctorands.

L'assignació de directors i tutors ha de garantir la millor formació per als doctorands i és un dret que cal preservar.

Per aconseguir els millors resultats, les comissions acadèmiques han de procurar facilitar la incorporació d'investigadors novells com a codirectors junt amb el professorat i els investigadors amb més experiència, per així aconseguir augmentar la capacitat investigadora i formativa dels investigadors del programa de doctorat.

Així mateix, la Comissió Acadèmica ha de fomentar la interdisciplinarietat de les tesis doctorals mitjançant una formació del nou doctor orientada a assumir més capacitat de relacionar coneixements transversals i d'enunciar problemes d'ampli abast.

6. SUPERVISIÓ DELS INVESTIGADORS EN FORMACIÓ

Les comissions acadèmiques, directament o a través de les comissions de seguiment creades a tal efecte, tenen l'obligació de supervisar el doctorand avaluant els informes anuals i les activitats formatives que el doctorand està obligat a presentar a la Comissió Acadèmica.

Les comissions acadèmiques han de fer aquest seguiment tenint en compte que no només supervisen el treball dels doctorands sinó també la implicació i dedicació dels directors i els tutors.

7. CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL TUTOR DEL DOCTORAND

El tutor del doctorand assumeix un compromís en la supervisió de les tesis dirigides per investigadors que no estiguin lligats a l'EDUB. Aquest compromís es basa en la supervisió i el seguiment de les activitats del doctorand i de l'activitat del director.

De la mateixa manera, ha d'actuar com a intermediari entre la Universitat, el director de la tesi i el doctorand.

El tutor ha de conèixer la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i, en particular, la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona.

El tutor ha de supervisar els informes anuals sobre les activitats que desenvolupa el doctorand, incloent-hi els avenços aconseguits en el pla de treball i les contribucions científiques que se'n deriven.

El tutor ha de supervisar que el desenvolupament de les activitats previstes és l'adequat perquè el doctorand adquireixi les competències establertes pel programa de doctorat.

8. CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DEL DIRECTOR DE TESI DOCTORAL

El director de tesi assumeix un compromís considerable i a llarg termini en la formació d'un doctorand. En aquest sentit, ha de facilitar, en la mesura de les seves possibilitats, que el doctorand obtingui finançament per al propi manteniment a través de les convocatòries de beques o contractes de recerca públics o privats.

El director també ha de ser conscient de les despeses que poden generar les activitats de recerca que ha de dur a terme el doctorand i, en el moment d'assumir la direcció de la tesi, s'ha d'assegurar que té accés al finançament suficient perquè el doctorand pugui desenvolupar una recerca de qualitat.

El director ha de conèixer la legislació relacionada amb els estudis de doctorat i, en particular, la normativa referent al seu desenvolupament a la Universitat de Barcelona.

Per al desenvolupament de la tesi doctoral, el director ha de proposar un pla de treball que sigui realista i de la màxima qualitat científica en el seu camp, i l'ha de supervisar. El pla de treball ha d'incloure un pla de recerca i les activitats formatives que el doctorand necessiti desenvolupar per defensar la tesi.

El director, amb la supervisió del tutor, ha d'elaborar informes anuals sobre les activitats que desenvolupa el doctorand, incloent-hi els avenços aconseguits en el pla de treball i les contribucions científiques que se'n deriven.

El director ha de fomentar, en la mesura de les seves possibilitats, una atmosfera agradable de treball i la integració del doctorand tant en el grup investigador com al centre de treball.

El director ha de fomentar, en la mesura de les seves possibilitats, la mobilitat del doctorand perquè faci estades en altres centres nacionals i internacionals, quan aquestes estades suposin un clar benefici per al doctorand i per al desenvolupament de la seva tesi doctoral.

El director, amb la supervisió del tutor, ha d'assegurar que el desenvolupament de les activitats previstes és l'adequat perquè el doctorand adquireixi les competències establertes pel programa de doctorat. Entre altres aspectes, la formació que ha de proveir el director inclou necessàriament els aspectes següents:

- La recerca d'informació científica fiable i de qualitat; la seva discussió crítica; la síntesi, i la comunicació —oral i escrita— de la recerca, tant des del punt de vista científic com divulgatiu.
- El disseny adequat d'experiments, seguint criteris estadístics; l'anàlisi estadística adequada dels resultats obtinguts; la discussió crítica dels resultats; la comparació amb contribucions anteriors; el plantejament d'hipòtesis noves a partir dels resultats obtinguts; la discussió crítica del disseny emprat i la proposta de modificacions per al futur; la síntesi de tota la informació obtinguda en el treball, i la comunicació científica i divulgativa de la recerca.
- El plantejament de projectes de recerca; els mecanismes vigents per captar finançament en convocatòries públiques i privades; la redacció de projectes competius; els mètodes emprats, especialment en el camp en què es desenvolupa la tesi; la legislació existent que afecta l'àmbit de desenvolupament de la tesi, i les normes de seguretat i higiene en el treball.
- La transferència dels resultats a la societat a través de títols de propietat intel·lectual, contribucions científiques i obres divulgatives.

El director ha de fomentar en el doctorand un esperit crític i innovador, en la mesura de les seves possibilitats, i també un comportament ètic com a investigador. En aquest sentit, entre molts altres aspectes, ha de vetllar per una representació justa en les publicacions i altres contribucions científicotècniques derivades de la tesi dels investigadors que hi han tingut una contribució intel·lectual rellevant. Així, ha de fomentar actituds ètiques, com ara que un investigador que no hagi fet una contribució intel·lectual suficient a una contribució científica no hi consti com a signant, o que un investigador que hagi fet una contribució significativa sí que hi consti. Així mateix, el director ha de comunicar al Comitè d'Ètica de la Universitat de Barcelona qualsevol acció o circumstàncies en l'entorn del doctorand que impliquin actituds o comportaments poc ètics.

9. CRITERIS I DIRECTRIUS D'ACTUACIÓ DELS INVESTIGADORS EN FORMACIÓ

L'investigador en formació o doctorand ha de portar a terme un treball de recerca original sota la supervisió d'un director de tesi i d'un tutor. El producte del seu treball culmina amb la tesi doctoral, que ha de fer una contribució substancial a l'avenç de l'àrea de coneixement a què correspongui.

El doctorand és responsable del seu treball de recerca i s'espera que faci un esforç raonable d'acord amb el seu nivell acadèmic per adquirir competències i habilitats relacionades amb la recerca científica de qualitat.

Els investigadors en formació tenen drets i deures diferents als de la resta de persones vinculades a l'EDUB. Aquests drets s'especifiquen al Reglament de règim intern de l'Escola de Doctorat de la Universitat de Barcelona, aprovat pel Consell de Govern en sessió de 16 d'abril de 2012 i modificada pel mateix òrgan en sessió de 19 de juliol de 2012.

Els doctorands s'han d'implicar activament en seu procés formatiu. En aquest sentit, l'EDUB ha de garantir que els doctorands reben una formació complementària a la investigadora, amb un èmfasi especial en la formació transversal. L'organització d'aquestes activitats ha d'assegurar que el doctorand pugui obtenir més coneixements, futures interaccions i col·laboracions en l'àmbit de la recerca.

Els doctorands han de comprometre's a mantenir en secret les dades i informacions que es puguin considerar confidencials i que el director de tesi, el tutor, si és el cas, o qualsevol altre membre de l'equip investigador en què estigui integrat els pugui proporcionar o revelar de forma oral, escrita o per qualsevol mitjà de comunicació. Aquest compromís continua en vigor i és vinculant inclús després de finalitzada la relació administrativa o laboral entre el doctorand i la Universitat de Barcelona en els termes que s'hagin acordat entre les parts.

10. LA COMPOSICIÓ DEL TRIBUNAL DE LA TESI DOCTORAL

L'EDUB, a través de les comissions designades a tal efecte, a més de vetllar pel compliment de la normativa pel que fa al nomenament dels tribunals que han de jutjar les tesis doctorals, ha de vetllar perquè el perfil dels seus membres acrediti una adequació als continguts de la tesi doctoral corresponent i garanteixi així el màxim rigor en l'avaluació.

Augmentar la qualitat de les tesis doctorals té un doble objectiu: millorar la formació del doctorand i augmentar la qualitat de la recerca de la UB. Els tribunals han de ser àrbitres d'aquesta qualitat.

11. PROJECTES DE RECERCA PATROCINATS PER EMPRESES O ENTITATS AMB ÀNIM DE LUCRE

Quan la recerca en què se centra una tesi doctoral la finança totalment o parcialment una entitat amb ànim de lucre, han de constar per escrit els acords sobre els drets de la propietat intel·lectual i industrial de les parts i el protocol de contraprestacions econòmiques d'acord amb la legislació vigent i la normativa pròpia de la Universitat de Barcelona. En aquest document han de garantir-se els drets del doctorand i els del seu director o directors com a autors del treball i de les publicacions que se'n puguin derivar.

12. PRÀCTIQUES DE PUBLICACIÓ, PROTECCIÓ I DIFUSIÓ DELS RESULTATS

L'EDUB, les comissions acadèmiques, els tutors i els directors de les tesis doctorals, així com els investigadors en formació, han de vetllar perquè els resultats de la recerca es difonguin i s'aprofitin mitjançant comunicats, publicacions i congressos científics. S'han de transferir a la societat —empreses i institucions, si escau— perquè se n'afavoreixi al màxim la divulgació.

L'EDUB ha de fomentar aquestes pràctiques mitjançant la formació adequada. Els directors de les tesis doctorals han de prendre la iniciativa per aconseguir que la recerca que desenvolupen els seus doctorands sigui fructífera, n'enriqueixi els currículums i gaudeixi del reconeixement del conjunt de la Universitat de Barcelona.

13. AUTORIA DE TREBALLS CIENTÍFICS, PUBLICACIONS I PATENTS

La condició d'autor no depèn del fet de pertànyer a una professió o posició jeràrquica determinada, ni al caràcter de la relació laboral, sinó al tipus de contribució en la recerca.

Per tenir la condició plena d'autor d'una publicació o patent, és necessari: *a)* haver contribuït de manera substancial al procés creatiu, és a dir, a la concepció i al disseny, o bé a l'anàlisi i a la interpretació de les dades; *b)* haver contribuït a la preparació de les comunicacions, els informes o les publicacions resultants, i *c)* ser capaç de presentar en detall la contribució personal en la recerca i de discutir els aspectes principals del conjunt de la recerca.

La mera participació en l'obtenció de recursos o en la recollida de dades, com per exemple el subministrament de dades de rutina o la provisió de subjectes d'experimentació, no justifica necessàriament la condició d'autor, tot i que ha de ser reconeguda en l'apartat d'agraïments. En les recerques en les quals estigui previst emprar mostres, anàlisis o dictàmens emesos per tercers, convé establir prèviament un pla de comunicació i autoria en el qual es tingui en compte la potencial contribució intel·lectual al projecte i qualsevol altra dimensió relativa als drets d'autoria.

La persona vinculada al grup de recerca que, per la seva posició jeràrquica o relació laboral, demani constar com a autor *ex officio*, viola la llibertat acadèmica i comet un acte d'injustícia, quan no d'abús d'autoritat. Inversament, l'omissió del nom de qualsevol persona que hagi fet provades contribucions segons els criteris expressats més amunt suposa un acte d'apropiació indeguda de la propietat intel·lectual per part de la resta d'autors.

14. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

En el cas que sorgeixin conflictes entre persones vinculades a l'EDUB, s'aplica el procediment de resolució establert a aquest efecte.

En el cas que es detecti algun comportament que no estigui d'acord amb aquest CBP, el coordinador del programa de doctorat o el director de l'EDUB, segons quina sigui la situació, han de fer de mitjancers amb la persona o les persones responsables per tal de solucionar els problemes.

15. RENDICIÓ DE COMPTES

Els directors de les tesis doctorals i els doctorands han de ser conscients que han de retre comptes a la Comissió Acadèmica, a l'EDUB i a la Universitat de Barcelona de la seva activitat i dels resultats, de la mateixa manera que les comissions acadèmiques ho han de fer a l'EDUB, i l'EDUB, al Consell de Govern. D'aquesta manera, la Universitat pot retre comptes a la societat, que és qui posa a les seves mans els recursos per desenvolupar la docència i la recerca.

El Comitè de Direcció ha d'acordar els procediments per tal que això es pugui desenvolupar de manera eficaç.

16. MOBILITAT

El Comitè de Direcció de l'EDUB, les comissions acadèmiques dels programes de doctorat i els tutors i directors es preocupen de la mobilitat dels doctorands i per això estableixen, fomenten i acorden relacions i convenis amb empreses i altres entitats.

La Comissió Acadèmica de cada programa de doctorat ha de vetllar per tal que la informació arribi al doctorand i ha de promoure la selecció adequada dels doctorands participants i fer el seguiment i l'avaluació de l'activitat que dugui a terme cadascun.

La Comissió Acadèmica estableix i revisa l'actualització del programa de mobilitat i els criteris d'avaluació. Pot delegar aquesta tasca en comissions de seguiment, que han d'informar dels resultats obtinguts.

17. AVALUACIÓ, REVISIÓ I MILLORA DELS PROGRAMES DE DOCTORAT

La millora continuada de la formació de nous investigadors exigeix avaluar, revisar i millorar els programes de doctorat.

La Comissió Acadèmica és la primera responsable d'avaluar el programa de doctorat i d'implantar les millores que consideri necessàries dins del seu àmbit d'actuació per garantir la millora continuada.

Correspon a l'EDUB avaluar i planificar per tal que el conjunt de la formació doctoral de la Universitat de Barcelona assoleixi la màxima eficàcia i competitivitat. Aquesta tasca s'ha de dur

a terme, com a mínim, cada sis anys, mitjançant mecanismes que permetin exercir aquesta responsabilitat, com ara:

- Recollida de dades i d'indicadors, amb especial atenció a l'opinió dels doctorands.
- Publicació d'informació sobre el programa, el seu desenvolupament i els resultats obtinguts.
- Atenció als suggeriments, les queixes i les reclamacions.